

Opmerkelijk percentage partieel albino tong *Solea solea*

Jan Haelters & Daan Delbare

Op 1 april 2005 was de eerste auteur aanwezig op een professioneel vissersvaartuig bij visserij in de omgeving van de Buitenratel zandbank. Het grootste gedeelte van de vangst bestond uit tong *Solea solea*. Dit is niet ongewoon in deze periode van het jaar, wanneer volwassen tong ondiep water opzoekt om te paaien. Wel ongewoon, en volgens vissers al enkele jaren opvallend aan het toenemen, was het hoge percentage van afwijkend gepigmenteerde tong in de vangst.

Er werden tenminste 10 zeer afwijkend gepigmenteerde exemplaren geteld, of ongeveer 1% van de tongen. Deze dieren waren in de meeste gevallen bijna volledig wit gekleurd. Hun bovenzijde (of beter: de rechterkant), die normaal gezien bruin gepigmenteerd is, was bijna volledig wit, net zoals de onderzijde (of de linkerkant); enkel rond de kop was er nog wat normaal pigment. Twee exemplaren waren voor ongeveer 50% normaal gepigmenteerd. Het ging telkens om volwassen tongen, die er, buiten de fout in de pigmentatie, volledig normaal en gezond uitzagen. Waarschijnlijk waren nog meer afwijkend gepigmenteerde tongen aanwezig; het was immers niet mogelijk de volledige vangst systematisch te onderzoeken naar dit fenomeen, en er werd enkel nota genomen van de meest opvallende dieren.

Een afwijkende pigmentatie werd in hoge mate vastgesteld bij de kweek van tong in het Departement Zeevisserij te Oostende. Het is er waarschijnlijk te wijten aan een tekort aan bepaalde essentiële stoffen in de larvale voeding (dit probleem werd intussen verholpen). Het is evenwel nog niet duidelijk of hier ook een genetisch effect meespeelt. Het is zeer onwaarschijnlijk dat de tongen die gevangen werden ter hoogte van de Buitenratel zandbank exemplaren zouden zijn die door het Departement Zeevisserij vrijgelaten werden in het kader van het restockingprogramma, daar hiervoor enkel tong gebruikt werd met een correcte pigmentatie, en alle vrijgelaten dieren bovendien voorzien waren van een merkp plaatje. Het gaat dus om wilde tongen, die ofwel door een tekort in essentiële voedingselementen tijdens de larvale fase, of door een mutatie niet of nauwelijks gepigmenteerd zijn. Ook tijdens onderzoekscampagnes van het Departement voor Zeevisserij met het oceanografisch schip Belgica werd dergelijk fenomeen waargenomen. Fouten in de pigmentatie werden bij ongeveer 10% van de tong gevangen voor de Belgische kust vastgesteld.

In normale situaties hebben deze afwijkend gepigmenteerde, en dus opvallende dieren weinig kans om te overleven. Het is mogelijk dat de kans dat ze langer overleven en zelfs volwassen worden, groter is dan vroeger door de lage aantallen kabeljauw - een predator van jonge platvis - in onze wateren gedurende de laatste jaren. Anderzijds is het mogelijk dat een hogere graad aan foute pigmentatie het gevolg is van klimatologisch aangedreven verschuivingen in de zoöplanktonsamenstelling. Dit veranderde zoöplankton kan een ander vetzuurpatroon hebben, en zo de foute pigmentatie induceren.

Met dank aan de professionele visser.

Abstract

Remarkable percentage of partially albino Dover Sole *Solea solea*

On the 1st of April 2005 we accompanied a professional fisherman fishing in Belgian coastal waters. A remarkable observation was that a high percentage (at least 1%) of Dover Sole *Solea solea* in the catch (which could not be systematically investigated) was virtually albino. Only around the head of the dorsal (or right) side a small patch of normally pigmented skin was present. These animals were adults, and seemed healthy. It is possible that these conspicuous Dover soles, with the current low stock of cod (a predator of amongst other young flatfish) in the southern North Sea, can survive up to maturity in larger numbers these days. It is also possible that higher rates of malpigmentation are the result of climate change induced shifts in zoöplankton composition. Malpigmentation can be induced during the larval stage when Dover sole feed on zoöplankton. At the Sea Fisheries Department (Ostend) this phenomenon was observed in a high percentage of bred Dover sole. It was induced by a shortage in an essential feeding element in the larval stage, although a genetic factor could not be ruled out.

**J. Britostraat 24
8200 Brugge**

**Ankerstraat 1
8400 Oostende**